

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomtatásban Kézdi-Vásárhelyt, hova egy lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartások, stb. i. ténendők.

Nyilvántartási cikkek soronként 10 kr-ért közöltek.

SZEKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak terfogatáért 4 krajczár.
Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítanak.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár helyegdíj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Szekelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Szekelyföld“ kiadóhivatala.

Közigazgatásunk szárazon és vizen.

A páncél jó volt addig, a míg a puskaport föl nem találták: a ki azután viselte, csak magának ártott vele. A golyótól nem védte, ellenben szabad mozgásában gátolta.

A megyei adminisztráció jó volt, a míg a megye az alkotmányos szabadság bástyája és nem közigazgatási organum gyanánt szerepelt. Magyarország úgy tett vele, mint sok középkori lovag páncéljával: nem vetette le akkor sem, midőn célja megszűnt s inkább ártott, mint használt.

Vannak még mindig politikusok és nem-politikusok, akik azt hiszik, s el akarják hitetni másokkal, hogy ezt a rozsdás fegyvert ki lehet csiszolni és használhatóvá tenni. Oly tévedés, melyet a mindennapi élet tapasztalatai a legteljesebben megcáfolnak. Nem ér az már többet, mint ócska vas, melyet lomtárba kell dobni.

Igaz, hogy a megyei adminisztráció nagy szolgálatokat tett 1848-ig, sőt 1867 ig. De ez idő óta sokat ártott Magyarországnak. Nem engedte fejlődni, haladni, mint a középkori páncél nem engedte viselőjét szabadon mozogni. Ha mégis fejlődöttünk, haladtunk, ez a közigazgatás daczára történt, holott más államokban a közigazgatás a haladás legelső motora, a fejlődés legbiztosabb emeltyűje.

Haladásunk, fejlődésünk, jövőnk elleni merénylet volt meggátolni a megyei közigazgatásnak államosítását. Annyi, mint több évre meghosszabbítani egy bármily tiszteletre méltó, de elagott intézmény haldoklását. Annyi, mint több évvel tovább vesztegelni a modern és kulturállam határán, hováaddig nem vonulhatunk be, míg a megyei közigazgatás fennáll.

Hogy ez a közigazgatás szárazföldön mily rossz, hiába való, haszontalan és silány, mindenki előtt ismeretes. Amit kezébe vett, mindent elrontott, tönkretett; korrumpálta a legjobb intézményt is. Nemcsak igazgatni nem tudott, hanem a legesekélyebbet alkotni sem. Közézer éves multja alatt nem teremtett semmit, amit emlékül maga után hagyhatna. A római vagy legujabban a francia és a porosz közigazgatás, ha valahol csak egy évtizedre is megtelepedett, legalább nagyszerű utakat hagyott maga után. Dalmácia csak rövid időig volt a francziák kezén s ez időnek köszöni kitűnő utrendszert. A mi megyei adminisztrációnk nem hagy maga után, nyolcz százados szerepe daczára, egy jó utat, becsületes hidat. A hol sár van, ott fasort, a hol kő van, ott az utnak zsufolt, töretlen köveket. Ami jó van, azt az állam kezeli. Egyáltalán hogy a mit közjogilag és politikailag kivittünk még megvan, annak köszönjük, hogy az állam mindig több és több közigazgatási hatáskört szerzett magának.

A megyei adminisztráció azonban, ha le-

hetséges, még rosszabb a vizen, mint a szárazon. Itt valahogy még csak megvolt a megyei táblabírószellem, de a vízre sehogy se akart menni. A vizet soha sem szerette. Ezért nincs vízrendőrségünk s ez az oka, hogy soha sem törődöttünk a vízzel. Törődött-e valaha a nemes vármegye azzal, hogy minő vizet iszik a nép? Igyék bort, ha rossz a vize — volt a megyei közigazgatás bölcsessége. A rossz ivóviz miatt pedig ezerek, sőt járványok idején százezrek vesznek el. A rossz víz egyik legfőbb oka Magyarországon a lakosság és — sajnos — ép a magyar faj nagy halandósága. A rossz ivóviz gyilkolja az ország fővárosának lakosságát is. Feketedik a keleti láthatár, rohamosan közeledik a koleravész s a magyar közigazgatás, a megyei és a városi egyaránt, készületlen fogadására, mint készületlen mindig a csinovnik-ok közigazgatása Oroszországban.

A mi a folyam szabályozások és az árvizek elleni védekezés terén történt, azt mind vagy az állam, vagy magántársulatok tették.

A halászat törvényét az állam megcsinálta, de a megye nem hajtja végre. Halásznak tilos időben, egyik bírló, vagy tulajdonos a másiknak rovására, de ki tudná azt ellenőrizni? Egyáltalán, ha az állam valamely törvénynek végrehajtásáról saját közegei által nem gondoskodik, az a törvény végrehajtatlan marad. Ez történt a közegészségi törvénnyel, a mennyiben végrehajtása a megyére tartozik. Az történni és fog történni minden egyébbel. Avagy ki hallott Magyarországon a vizen való közbiztonságról? Mit törődik a vármegye azon bajokkal és veszélyekkel, melyek a vizen érhetik az állam polgárát? Ki követelhetné a megyétől, hogy szabályozza nagyobb vizek mellett a fürdést, az embereket és állatokat, legalább azon tekintetben, hogy az előbbieket és utóbbiak közt közösen

A „Szekelyföld“ tárczája.

A szerelem áldozatai.

(Népies elbeszélés.)

Irta Barthalis János.

(Folytatás.)

IV. A furtangos leány.

Mikor Bandi a kitűzött időben megjelent, ijedt képpel fogadta Borcsa.

— Jaj, kit látnak szemeim? Hát még élő lény kend? Hiszen abban a hitben voltam, hogy eddig már fel is kötötték kendet.

Bandi meghökkent. Rögtön rosszat sejtett.

— Mert hát, tudja kend, — folytatta a leány — alig távozott innen, egy szakasz pandur czirkált erre felé. Véletlenül hozzánk is benézett a pusztázó kapitány s a lugasban ráakadt rokonom holttestére. Én azalatt a szobában szorgoskodtam, s hát csak nyílik az ajtó s egy pandur szólított a lugasba. Azonban rendbe szedtem magamat. A mi azután történt, könnyen ment. Tagadtam minden tudomást a dologról; nem ismertem rá a hullára s azt sem sejtettem, honnan került hozzánk. Sem mire sem mentek velem. Majd fenyegetően távoz-

tak el s magukkal vitték a hullát. A gyanu eddig tehát reám irányul, de jaj lesz, ha a valódi bűnös megkapják. Én ugyan kivágom magamat a vád alól, de kend, az igazi bűnös, ki még tréfából sem hazudott, mit fog mondani, ha kézre kerül, ha gyanúból elfogják? Kend, a milyen becsületes fiú, vallani fog, s ugye bár, hogy tudja, mi vár kendre?

Bandi keserűen mosolygott és egy nagy sohajtört ki kebléből.

— No hát — folytatta Borcsa — legjobb lesz, ha egy időre eltűnik a faluból. Hogyan és miből él meg, az a kend dolga. Időnként azért el-ellátogat hozzám az éj homályában, mint eddig is tevő; csak hogy most titokban jár, mert tudja-e kend, hogy akasztófa-rováson van?

Bandi egy szót sem szólt, csak szomorúan intgetett fejével.

És mégsem volt abban a lelketlen leányban a szánalomnak egy szikrája, mely tanácsolta volna neki, hogy ne kinozza azt a szerencsétlen legényt olyan körmönfont hazugságokkal.

Mert jól tudta Csányi Borcsa, hogy milyen ügyesen játszott ma Czirok Bandi előtt. Az igaz, hogy végzetesebbé is válhatott volna a viharként jövő veszedelem, mint a milyen valójában volt; de hát a véletlen szokta megadni a lökést némely ember jövőjének.

A féltékeny Bandi által lefokosozott ur nem halt meg. Észre is vette azt Borcsa, míg színésziessen zokogva, a fájdalom színlelése közben a sebesült fejét vizsgálta.

A seb nem volt veszélyes, mert a fokos éle irányt változtatva, a helyett, hogy a fejcsontban kárt tett volna, csak a fejbőrt sértette meg. Hogy miért bukott le az áldozat mégis, azt könnyen megmagyarázhatjuk onnan, hogy a fokos lapjától olyan heves ütést kapott, hogy oda szamitva egy kis ijedtséget is, kábultan rogyott össze.

Nem is volt az soha rokona Borcsának, hanem egy nyalka boltozlegény a messze fekvő Z ből, kívül még azon időben ismerkedett meg, midőn a nevezett városban egy ismerősüknél a kisasszony-fogásokat akarta tanulgatni.

A szerencsétlen Merkur éppen átutazóban volt, midőn véletlenül megpillantotta ablakukban a hajdani bakfist mint kifejtett lámat s a megszakadt ismeretséget újból felelevenítették, mint tudjuk, a mérleg mesterére nem igen kíváncsok eredményül.

Alig távozott Bandi, Borcsa hideg vízzel kezdte mosogatni az ájtaltan heverő fejét. A kíváncsi eredményt hamar elérte. A rutult járt kalmárjelölt magához tért s egy pár óra múlva, miután örök szerelmet esküvének egymásnak, a közeli viszont-

ne törtérjek, mint történt kevés kivétellel a Balatonon.

És ez az utóbbi mérges víz. Viharai rögtönök és erőszakosak. A legutóbbi hetek nagy zivatarai is számos ember életébe kerültek. Fürdés és marhausztatás közben is elvesznek sokan és pedig sokszor százak és százak szemeláttára. A haldoklót nem lehet kimenteni, mert sehol sincs egy csónak, vagy csak bármily gyenge lékvesztő. A megye mindaddig elfeledett ráparancsolni a községre, hogy mindenik egy vízrendőri csónakot tartson, a melyet veszély idején mindenki használhaszon emberek megmentésére.

De mit nem felejtett el a megye? Az lenne kívánatos, hogy igazgatása már rég a feledés ködébe merült volna.

Hol állnánk ma, ha a közigazgatást mindjárt 1867. után államosítjuk? Magyarország eddig már nem csak egyik, hanem mindkét lábával belépett volna a kulturállamok sorába. Ha nem is tökéletes, de legalább tűrhető közigazgatásunk volna. Magyarország szárazon és vízen valahogy csak igazgatva lenne, míg most egyáltalán nincs, vagy az illető közegek tetszésétől, jó hajlamától függ, hogy legyen-e, vagy sem?

Vólnának utaink, hidjaink, lehetne Magyarországon télen-nyáron nemcsak vasuton utazni. Így azonban vasuti közlekedésünk Európában legelső rendű, megyei utrendszereink pedig a lehető legnyomorúságosabb. Egyes vidékek paradicsommá alakultak volna át. Az Alföldön nem volna már sehol sivatag. A Dunántul a gazdasági viszonyokban rejlő bajok enyhülnének. A Balaton vidéke nyáron a leglátogatottabb része volna az országnak. Ha vólnának partjain jó utak és főleg árnyatadó fák. Az utóbbiakért, azért a siralmas pusztaságért, mely mint az Arató körül forró homokjával, pörkölő aszfáljával elterül a világ egyik legszebb tava körül, első sorban a parttulajdonosok felelősek ugyan, de legalább részben a közigazgatás is. Adna ez jó példát legalább az utak mentén s a példa követőkre találna.

De mindebből semmi sem lesz, a míg az adminisztráció megyei marad. Addig maradunk féllábunkkal azon világűrben, a honét kiszármaztunk. És a legfőbb baj, hogy nem csak közigazgatásunk marad rossz és silány, hanem gazdasági életünk sem fejlődhetik elég gyorsan. Az ipar és kereskedelem, a rossz közigazgatás czölönkjét viselve, nem siethet kellőleg.

A külföldi vállalkozás, mely igazságszol-

gáltatásunkkal már meg volna elégedve, nem mer egyebet, legfeljebb csak szárnypróbálgatásokat tenni Magyarországon, mert fél a mindig rossz, de gyakran erőszakos és igazságtalan közigazgatástól.

A legközelebbi jövő feladata: ennek a tartatlan állapotnak véget vetni.

A ki az állami közigazgatás behozatalát gátolja: az gátolja egyszersmind Magyarország fejlődését. (P. H.)

Az elkeresztelési kérdés mostani állásáról a Pol. Corr. a következőket közli: Bizonyos, hogy sem a Szapáry-kormány, sem a herceprímás nem óhajta az ugynevezett kulturharczot. Jelenleg mind a két részen békés hangulat uralkodik. A két fél közül egyik sem szándékozik támadni, de mind a kettő figyelemmel kíséri ellenfelét s arra vigyáz, hogy időközben meg ne támadják. A kormány a polgári anyakönyv behozatalára vonatkozó magánjogi reformjavaslatok készítésével foglalkozik, ezek keretében oly határozatokat iktatván beproponálni, a melyek ellen más államokban katolikus szempontokból óvást nem emeltek. A készülő törvények ellen tehát egyházi álláspontról Magyarországon sem lesz lehetséges okoskörüldet kezdeni. Azok, a kik a szoban forgó kérdés beható ismerete nélkül küzdenek a kormány ellen, természetesen most sem fognak zavarba jönni, hogy okokat találjanak az új törvények ellen való izgatásra, azt azonban feltételezni nem lehet, hogy a primás és a főpapság egy sorban küzdjön ezekkel az elemekkel.

A valuta rendezése. Az összes valutajavaslatok — melyek elintézése az osztrák urakházában e hét folyamán bizton várható — még augusztus elseje előtt szentesítés alá kerülnek, úgy hogy az összes magyar és osztrák valutatörvények előreláthatólag már augusztus elején ki lesznek hirdethetők.

A kolera.

A m. kir. belügyminiszter f. évi 53.061. szám alatt a következő körrendeletet intézte valamennyi törvényhatóságához:

Az orosz birodalom egyes részeiben, jelesül Bakuban, Tiflisben és Astrachanban az ázsiai kolera hevesebb mérvben fellépve, noha a veszély eme járványlepte vidékek távolsága miatt ma még házáink területét közelről nem is fenyegeti, mindazonáltal óvatossági és elővigyázati szempontból szükséges, hogy eleve megtétessenek mindazon óvintézkedések, melyek a belurczolás veszélyének lehető meggátolására alkalmasnak mutatkoznak.

Ennélfogva azokon kívül, a miket az általános köztisztaság fenntartása tárgyában folyó évi július hó 1-én 50.092. sz. a kibocsátott körrendeletben felsoroltam, folytatólag és azokkal kapcsolatosan még a következőket rendelem el.

Mindazon utasok, a kik egyenest Oroszország keleti vagy éjszakkéleti részéből érkeznek, ama helyeken, a hol megszállnak és pedig nem egyedül

a szállókban, pensionokban, korcsmárosok és iparosok szállóhelyein stb., hanem magánházakban is, a hol megszálló helyet nyerne és tartózkodással bírnak, legalább is 5 napig orvosi felügyelet alatt tartassanak, hogy ez által a netán felmerülhetők kolera-betegülésnek első tünetei is megfigyelhetők legyenek. Az illetők tehát egészségi állapotukra nézve figyelemmel kísérendők s gyanus kórtünetek felmerülte esetén a megfelelő gyógyjelzés fogadtatandó, holmijuk pedig, a szükség szerint, szabályszerű fertőtlenítés tárgyává teendő.

A megfigyelés végrehajtása oly módozat mellett történjék, a hogy az a Franciaországban felmerült kolera alkalmából az 1884. évi november 16-án 62.832. sz. a. e helyről kibocsátott körrendeletben annak idején megszabott.

Önként értetik, miszerint a hatóságok részéről a főfigyelem a lakosság egészségi állapotának folytonos szemmel tartására fordítandó, s e végből a mint a nálunk honos hányászékelésnek (kolera nostras) első esetei felmerülnek, azokról hozzáam a fennálló korábbi szabályok értelmében haladéktalanul jelentés teendő. Egyszersmind gondoskodás történjék arra nézve, miszerint a betegek késedelem nélkül orvosi segélyben és kellő ápolásban részesüljenek. Ennek elérésére viszont gondoskodni kell arról is, hogy az orvosi személyzetben sehol hiány ne legyen, s e végből sürgősen felhívom a törvényhatóságokat, miszerint kövessenek el minden lehető, hogy az üresedésben levő községi, kör- és járásorvosi állások a lehető legrövidebb idő alatt betöltsenek, nehogy a lakosság a bekövetkező veszedelem idején orvosi segély és gyógyítás nélkül maradjon.

Gondoskodjanak továbbá a törvényhatóságok arról is, hogy a fertőtlenítő szer készletének beszerzése sehol akadályokba ne ütközzék, s hogy az a kívánt mennyiségben mindenkor biztosan kapható legyen.

A kolera elleni óvintézkedésekre vonatkozó szabályok egyik legfőbb s legfontosabb részét képezi az, miszerint oly községek, melyekben elkülöníthető kórházi helyiségek nem léteznek, alkalmas egyéb helyiségeknek kórszobákká való átalakításra köteleztessenek, melyekben a kolera betegek, különösen az első betegülési esetekben, a lehetőség szerint elkülöníthetők és ápolhatók legyenek.

Azon kívül mindama községek, melyekben vasuti állomás létezik és a hol orvos is van megtelepedve, kötelesek azon utasokat ápolás céljából felvenni, kik a vaspályán utazásuk közben kolera-betegnek s így tovább nem szállíthatók. Utasitom tehát a törvényhatóságokat, hogy e tekintetben az 1884. é. július hó 15-én 38.402 szám alatt kibocsátott itteni körrendelet utasításait kövessék s az ott megjelölt rendelkezéseket mielőbb fogadtassák, nehogy a veszély közeledtesse, sőt beálltával, tájékoztatlanlag vagy cselekedtetett intézkedések folytán a baj csak fokozódjék.

Mintán járványos időben, különösen pedig kolera felmerültekor, a jégre nagy szükség van, ennél fogva meghagyom, hogy ott, a hol a község jégkészlettel rendelkezik, annak a szükség esetére való fenntartására a legnagyobb figyelem és kellő gond fordítassék.

A jó és elegendő mennyiségű ivóvízről való gondoskodás említve volt már ugyan f. évi július

V. A tréfa vége.

Mikor Czirok Bandi másnap reggel, nagymérvű kimerültsége után, az üdítő álomból fölébredt, mint kintző látomány tűnt fel előtte a mult napi események sorozata. De alig pillantott le a félszer padlásáról, hova ő maga sem tudta, hogyan került, mindjárt látta, hogy nem álmodott.

Pandurok czirkáltak az utcán. Egyenesen a házuknak tartott a vezetőjük.

Bandi egy szempillantás alatt a földön termett s mire jól körülnézte magát, már a gyepesi nádasok zizegő levelei fódtek el őt és susogtak andalító nótákat „a hűséges legényről és a csalfa leányról”.

De Bandi mit sem értett azoknak a haragos zöld leveleknek oktató danájából. Másutt járt az esze. A bűbajos Csányi Borcsánál.

Hejh, bár megértette volna a gyepesi nádas méla szavát! mert akkor a rutul rászedett legény a nemes harag tüzével arczán s a boszuló erővel karjaiban rohan vissza a faluba, s az a fokos, mely tegnap csak elkábított egy csábítót, ma szétzuzta volna az ördögies leány agyát, s az a csapás aztán más irányt adott volna a Czirok Bandi jövőjének is.

Mert az a pandurhistória is kicsinált dolog volt. Könnyű volt ez is Borcsának, mert Tari István, a pusztázó kapitány, kit nem egyszer láttak a rózsalugas levelei Borcsa keblén pihenni, a bű-

nös leány kérésére örömet megígérte, hogy ráijeszt az ártatlan legényre. És hogyné tette volna meg ezt, midőn arról volt szó, hogy elugraszszak láb alól Czirok Bandit, a ki éppen csak akadály volt köztük már azzal a valódi paraszt-szerelmével.

Mikor a komédiát játszó kapitány belépett egyedül a Czirok-portára, mely ritkította párját tisztaság dolgában, a ház körül Bandi öreg apja, a napoleoni hadjáratokban vitézű küzdött Czirok Pál álldogált, ki meglátva a vármegye emberét, mindjárt rosszat sejtett.

— No öreg, hát itthon van-e az a fattyu? — kérde a pandurok feje az öregtől.

— Már hogy micsoda fattyut tetszik érteni, nemzeti kapitány uram? — felelt vissza az ősz bajnok, kit bántott a pandur hetyke beszédje.

— Hát azt ni, Bandi értem, azt a gyilkost, ki tegnap délután egy utazót fejbe ütött — válaszolt gorombán a rend őre.

— Az én fiam gyilkos?! Oh, Istenem! — kiáltott fel fájdalmasan az öreg Czirok, s azzal össze-rogyott.

Azonnal meghalt. A szíve szakadt meg szegénynek. Megölte a rossz hír.

Ez lett a vége a pandur tréfájának.

(Folytatása következik.)

látás boldog reményében, hire sem volt, úgy elpárolgott onnan.

Borcsa pedig a milyen gyorsan beleszeretett Bandiba, éppen olyan hamar ki is ábrándult a csalóka érzelemből; s bár könnyen a faképnél hagyhatta volna, mint azelőtt annyi sokat, nem akarta megkínzatlanul engedni ki körmei közül ezt az egyet. Nem akarta, mert a mai fiatal emberre sujtott ütés neki fájt jobban s azt ezernyi kamattal szándékozott visszaadni annak, a kitől az jött.

Örökre szerencsétlenné szándékozott tenni Bandit, most még jegyesét s később áldozatját. Erre esküdött meg ő magában. Ebbe a gondolatba lett szerelmes.

Bandi nemsokára bucsut vett jegyesétől, hóhérajától. Keserves bucsu volt ez. A számkivetésbe menő bucsuja.

Mikor az utolsó csókok is elcsattantak, egy bagoly kísérteties vijjogása hasította meg a levegőt. A bucsuzó legény összerázkodott szüre alatt.

— Nem jöt sejték. Veszedelem fenyegeti szerelmünket — szólt borongó hangon.

Távoli halk nevetés volt rá a felelet. A tovasiető Borcsa hangja volt az.

Talán azért nevetett, hogy tervét sikerülő félben látta, vagy talán az ördögies boszu kárörvendő hahotája lebbent el ajkairól? Azt a történet folyamában meg fogjuk tudni.

1-én 50.092. sz. a. kibocsátott körrendeletében is, de miután a jó és bőséges ivóvíz minden időben, leginkább pedig járvány uralgásokor elsőrendű közegészségi feltételt képez: jónak látom ezuttal újból hangsúlyozni a törvényhatóságok előtt, miszerint minden kitelhető módon hassanak oda, hogy az ezen ügyben az 1884. évi július 11-én 40.182. sz. a. kibocsátott itteni körrendelet intézkedése a legteljesebb mérvben annál inkább fogantosságtartassék, mert ezen intézkedés a fenyegető kolera veszélyével szemben ez időleg fokozott jelentőséggel bír.

Mint hogy előzetes és idejekorán való gondoskodás tárgyát kell képeznie annak is, hogy azon nem remélhető esetben, ha a kolera az ország területén fellépne, elégséges orvosi segély felett lehessen rendelkezni, felhívom a törvényhatóságokat, hogy az alantas hatóságok, illetőleg a területükön levő orvosi egyletek útján tudomást szerezzenek azon orvosokról, kik hajlandók lennének szükség esetén mint koleraorvosok alkalmaztatást vállalni. Ezen orvosokról a törvényhatóságok nyilvántartást vezessenek, neveiket pedig hozzám jelentsek be.

Utasítom még a törvényhatóságokat, hogy tisztí főorvosuknak kötelességükké tegyék, hogy ezek törvényhatóságuk egész területét személyes felelősség terhe alatt utazzák be és győződjenek meg a tett intézkedéseknek miként történt végrehajtásáról; egyúttal pedig a még szükséges intézkedéseket kezdeményezzék s az észlelt hiányok megjelölése mellett a helyzetről hű és kimerítő jelentést tegyenek saját közigazgatási hatóságuknak, sőt szükség esetén a főispánnak is.

A midőn a törvényhatóságokat mindezekről értesítem, elvárom, hogy saját hatáskörükben haldéktalanul erélyesen és kellő szabatossággal intézkedjenek és mindazon óvszabályokat, a melyek a járványok felmerülének meggátolására, vagy azok erejének megtörésére mindenkor szükségesek, a leghatályosabban fogantosságtartás s az ellenőrzést a lehető legnagyobb szigorral teljesítsék.

A tett intézkedések eredményéről a törvényhatóságoknak kimerítő jelentését a folyó év augusztus hó 15-ig okvetlen elvárom és főtartom magamnak, hogy ezen rendeletem mikénti fogantosságtartásáról akár valamelyik közegészségügyi felügyelőnek, akár más megbízottnak kiküldése által meggyőződést szerezzenek.

Kelt Budapesten, 1892. évi július hó 15-én.

G. Szapáry s. k.

Papi jubileum.

A kézdi-orbai esperesi kerület lelkészkező papsága szép jelét adta főesperese iránti szeretete és ragaszkodásának, midőn e hó 18-án, méltóságos és tiszteletelendő Bálint László kerületi főesperes pappá szenteltetésének 30 ik évfordulóján, ő méltósága tiszteletére egy szép bankettet rendezett Kézdi-Vásárhelyt K. K. vendéglőjében.

A banketten résztvett a kerületi papság — egykettő kivételével — teljes számban és a kézdi-vásárhely-kantai aligmünázium tanári kara. Ebéd előtt tisztelegtek ő méltóságánál a kantai egyháztanács tagjai, élükön Molnár Ferenc gondnokkal. Ezután a papság nevében Kovács Elek alesperes, polyáni plebános tolmácsolta a papság tiszteletét és szeretetét, melylyel ő méltóságának mindenha adózott s mely őket most is egybe gyűjté.

Ő méltósága a szeretet hangján válaszolt, kifejtve, hogy a mily gyengének érzi magát egyedül, ép oly erősnek kell éreznie akkor, midőn pap testvéreitől folyton újabb és újabb zálogot nyer arra nézve, miszerint a papság támogatására bizton számíthat. A figyelmet szívből megköszönve, élteti a papságot az egyetértés- és szeretetben.

Lelkes beszédét ismételt éljenzés követte. Majd rövid beszélgetés után az éjterembe vonultunk, hol először László József lemhényi plebános, kerületi jegyző köszöntötte fel ő méltóságát, kiemelve beszédében, hogy valamint a zongorán egy hur rezgése a többieket is rezgésbe hozza, úgy ő méltósága jubileumának megemléltése is elég volt arra, hogy a papság ily szép összhangban sorakozzék ő méltóságának oldala mellé.

Ő méltósága a kerületi papságot egy képhez hasonlítá, melynél a szeretet adja meg a képet kidomborító árnyalatokat. Élteti a papságban a szeretetet.

Majd ismét László József égő lámpához hasonlítá a kerületet, melyben az olaj a papság, a mécs a főesperes. Valamint a lámpa sem mécs, sem olaj nélkül nem éghet, épen ugy sem a papság a főesperes nélkül, sem a főesperes a papság nélkül üdvösen nem munkálkodhatik. De miként a lámpa, ha a kettő megvan, fényt derít a szobában, úgy derít fényt a papság együttes működése is a hívők lelkében.

Rápolthy Ferenc szárazpataki plebános szépen kimutatta, hogyan található fel a mai összejövételben a hit, remény és szeretet. Ő méltósága hiszi, hogy minket ma a tisztelet és ragaszkodás

hozott össze; mi reméljük, hogy ő méltósága szeret minket, s mi viszont szeretjük ő méltóságát.

Wittman Agoston kantai gimnáziumi igazgató saját és társai nevében éltette ő méltóságát, kívánva, hogy a mint megérte papságának jubileumát, úgy érje meg boldogságának jubileumát is.

De főlöszleg is részleteznem, mert mindnyáján, a kik ott voltunk, kifejezést adtunk azon vonzalmunk- és ragaszkodásunknak, melyet ő méltósága iránt oly mélyen érzünk, mit ő méltósága mindannyiszor viszonzott. Csak egy ténny akarok még megemlíteni. Rápolthy Ferenc szárazpataki plebános indítványát, hogy egy szerény alapítvánnyal örökítsük meg e szép napot, a papság helyesnek találta s az aláírási iven azonnal be is gyűlt 40 frt, melynek kezelése a kantai aligmün. igazgatóra bízott, úgy, hogy annak kamatai évenként a kantai aligmünázium egyik szegény, szorgalmas és különösen az oltár szolgálatában buzgó tanulójának adassanak ki „Bálint László alapítvány” czím alatt.

Én pedig a papságnak ismételt kifejezett azon obajával zárom be soraimat, hogy a Ki megadta ő méltóságának a 30 éves örömet, adja meg az 50 éves jubileumot is.

Egy jelenvolt.

Különfélék.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Zakariás Béla brassói kir. törvényszéki díjnokot a billédi kir. járásbíróshoz irnokká nevezte ki.

— **Időjárásunk** nagyon kedvezőtlen. A levegő annyira lehült, mint akár októberben, s a boru egyre tart. Az aratás, mely a mult héten vette kezdetét, péntek óta szünetel. Gazdáinknak eddigelő ugyancsak kevés örömet okozott az idei „kánikula”.

— **Kántorválasztás** volt Kézdi-Vásárhelyt folyó hó 25-én a róm. kath. egyház részére. Az érdeklődés e választás iránt rendkívül élénk volt. Legtöbb szavazatot nyílt szavazás útján kaptak: Szabó Antal (103), Lőrincz Lajos (93) és Gáspár János (69). A többi szavazatok így oszlottak meg: Bartók Albert 62, Horváth Mihály 60, György András 57.

— **Gábor Áron siremléke** leleplezési ünnepélyének programja már véglegesen meg van állapítva s az ünnepély folyó hó 31-én d. u. 3 órakor, eltérőleg a korábbi tervtől fog megtartatni. Az emlékszóbor beszentelését főtiszteletendő és méltóságos Bálint László bereceki főesperes plebános ur fogja teljesíteni. A leleplezési ünnepély programja következő: 1. Szózat. Énekli a sepsi-szentgyörgyi dalegylet. 2. Emlékbeszéd; tartja dr. Damokos Ödön ur. 3. Egyházi beszentelés; végzi főtiszteletendő Bálint László főesperes ur. 4. Ünnepi dal; énekli a sepsi-szentgyörgyi dalegylet. Este Sepsi-Szentgyörgyön a központi szálloda (Rajcs-ház) nyári helyiségében a siremlék még hátrálékos költségeinek fedezésére táncozzal egybekötött estély lesz, melyre a meghívók a napokban küldetnek szét.

— **Halálozás.** Karatnai Könczei Dávidné szül. Könczei Julianna folyó hó 25-én este meghalt. A megboldogult magas életkort ért el: 90 évet élt. Béke poraira!

— **A kolera** napról napra terjed Oroszországban. Terjedése oly rohamos, hogy rövid két hónap alatt Azsia belsejéből benyomult Galiczia, Bukovina, Lengyelország és Románia határáig. A kormány a kolera elleni óvintézkedések tárgyában a törvényhatóságokhoz rendeletet bocsátott ki, melyet mai számunkban közlünk. Rendőrségünk szintén megtette a szükséges intézkedéseket. Minthogy azonban csupán hatósági intézkedésekkel valamely járvány esetleges terjedését meggátolni nem lehet: nagy feladat vár e részben az egyesekre is. A szigorú óvintézkedéseknek csak úgy lesz eredményük, ha maguk az egyesek is megteszik kötelességüket saját érdekükben, ha mérsékletet tartnak ételben és italban, s ha ki-ki ügyel a köztisztaságra. Mert elvégre is a kormánytól nem várhatjuk, hogy egészségünkön gondoskodjék. Azért jó lesz nem támaszkodni ama bizonyos „legöregebb emberek” állítására, kik nem emlékeznek arra, hogy még valaha városunkban a kolera be tudta volna fészkelni magát. — Egyes lapok szerint Baku környékén a koleránál is veszedelmesebb baj, a pestis lépett fel. Allitólág már négy hete, hogy a baj fellépett, de felsőbb helyen titkolják, da-

czára annak, hogy az orvosok a pestist konstalták. De mivel a halálozások mindegyre szaporodnak, a dolgot többé nem titkolhatják. Most kitűnik az is, hogy a vész ellen semmiféle intézkedés sem történt. A pestis ugyanazon uton terjedt, mint a kolera.

— **Fölhívás.** Folyó hó 13-án közzétett felhívásom kiegészítésül felkérem mindazon ásványforrás-tulajdonosokat, kik a magyar orvosok és természetvizsgálók ez évi aug. 22—25-én Brassóban tartandó vándorgyűlésük alkalmával rendezendő ásványvizkiállításra vizeket küldenek, hogy folyó évi aug. 10-ig Brassóba a m. kir. reáliskola kapusához intézzék küldeményeiket. Az idezállításon kívül semminemű költséget sem hordozandnak. A megürrült vagy telten maradt palackokat a gyűlés után 3 napig vissza lehet venni, azután pedig a kiállítás érdekében fognak hasznosítottatni. Brassó, 1892. jul. 23. Dr. Otrobán Nándor, vándorgy. titkár.

— **Rendőri hír.** Mult vasárnap a hajnali órákban Taschnik János szobafestő-segéd ittás állapotban fejszével betört a Szöcs Bálint gabonásába s onnan mintegy 50 liternyi tiszta búzát elemelt. A lopásnak csakhamar nyomára jöttek, a tettes bevallotta tettét s most illetékes helyen várja büntetését.

— **Járvány.** Mint halljuk, Bereczekben a vérhas nagy mértékben fellépett s a gyermekek közül sürűn szedi áldozatait.

— **A nagyszabeni postaigazgató-ág áthelyezése.** Lukács Béla kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy a nagyszabeni postaigazgatóság f. év aug. 1-ével Kolozsvárra helyeztessék át.

— **A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara** az érdekelte kereskedői körök tudomására hozza, hogy az Egyiptom és Olaszország között 1892. évi július hó 1-én hatályba lépő kereskedelmi egyezmény 6. cikkében több oly árú foglalatik, a melyek az Egyiptomba való bevitelnél 10%-nál magasabb vámdíjnak nem vethetők alá s mely árúk az Egyiptommal fennálló kereskedelmi egyezményünk 1890. XLI. t. cz., valamint az Egyiptom és Belgium között fennálló kereskedelmi egyezmény ugyancsak VI. cikkében felsorolva nincsenek. Ezen vámkezelés alá tartozó cikkek jegyzéke a kamaránál megtekinthető.

— **Orosz pénz Magyarország ellen.** Bukarestből írják: A magyarellenes tüntetések idejében tíz egyetemi hallgató egy ugynevezett deczemvirátust alakított, melynek tagjai esküvel ünnepélyesen megfogadták, hogy életüket jövőben a külföldi románok ügyének fogják szentelni. A napokban egy orosz ügynök felszólította a deczemvirátus elnökét, hogy Fonton orosz követet látogassa meg; Fonton — erőlté az ügynök — hajlandó a deczemvirátusnak magyarellenes agitációs céljaira a szükséges pénzeszközöket állandóan rendelkezésére bocsátani. Az egyetemi hallgató element az orosz követhez és ez előtt kijelentette, hogy a deczemvirátus propagandája az orosz uralom alatt nyomorgó besszarábiai románok felszabadítására is kiterjed s ő és társai fölháborodással utasítanak vissza minden pénzajánlatot. Az egyetemi hallgató ezt több lappal közölte s az orosz diplomáciának ez a csinos stikljé Bukarestben közbeszéd tárgyát képezi. A rendőrség erélyesen nyomozza az ügynököt, hogy ezt a határon áttoloncoltassa.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén

1892. július hó 26-án.

Magyar aranyjárdék 6%	—.
Magyar aranyjárdék 4%	103.08
Magy. papirjárdék 5%	107.85
Magyar vasuti kölcsön	102.10
M. keleti vasuti államkötv. I. kibocs.	118.—
M. keleti vasuti államkötv. II. kibocs.	—.
M. keleti vasuti államkötv. III.	111.—
Oszt. járdék papirban	115.50
Oszt. járdék ezüstben	999.—
Oszt. járdék aranyban	106.—
1860. államsorsjegyek	137.51
Oszt. magyar bank részvény	962.—
Magyar hitelbank részvény	352.—
Oszt. hitelintézet részvény	140.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	137.50
M. földterhermentesít. kötv. záradékkal	94.75
Temes-bánáti földterher. kötvény	93.75
Temes-bánáti földt. kötv. záradékkal	—.
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	139.—
Horvát-szlavon földterherment. kötv.	280.—
Magyar szőlődezmá--váltási kötvény	343.50
Magyar nyeresémsorsjegykölcsön	137.—
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	128.—
Ezüst	—.
Cs. és kir. arany	5.59
20 frankos arany	9.48
Német birodalmi márká	58.00
London (2 havi váltókért)	159.82
20 márká arany	11.71

Piaczi árak.

Kézdi-Vásárhelytt, 1892. július 21-én.

Buza (tisztá)	hektóliterenként	6 frt 50 kr
" (elegy)	"	— frt — kr
Rozs (tisztá)	"	4 frt 60 kr
" (elegy)	"	— frt — kr
Arpa (tisztá)	"	4 frt — kr
" (elegy)	"	— frt — kr
Zab	"	2 frt 80 kr
Törökbuza	"	4 frt 40 kr
Kása (köles)	"	9 frt — kr
" (árpa)	"	— frt — kr
Borsó	"	8 frt — kr
Lencse	"	10 frt — kr
Fusulyka	"	6 frt — kr
Pityóka (legszebb)	"	1 frt 20 kr
Marhahús	kilógrammonként	— frt 52 kr
Disznóhús	"	— frt 48 kr
Juh-hús	"	— frt 28 kr
Szalonna	"	— frt 64 kr
Faggyu (nyers)	"	— frt 24 kr

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

Bor.

Kun Antalnál Brassóban (Boionya, kut-
utca 6. sz. a.) 300 hektóliter új- és ó-bor
jutányos árban eladó.

1—3

Sz. 2523. k. i.
1892.

Hirdetmény.

Az 1886. évi XII. t.-cz. 125. §-a
intézkedéséhez képest közhirrre te-
szem, hogy K.-Vásárhely rendezett
tanácsu város 1893. évi előleges
költségvetése mai naptól számítva
15 napra előleges közszemlére a
főjegyzői irodában ki lett téve.

K.-Vásárhelytt, 1892. július 18.

Bartók Károly,
polgármester.

Árlejtés.

A sepsiszentgyörgyi ev. ref. Székely Mikó-
kollegium tápintézetéhez az 1892—3-ik is-
kolai évben szükséges tápanyagok (hus, zsír,
fűszer, zöldség stb.) továbbá tűzifa és petroleum
szállítására ezennel árlejtés hirdettetik, ösz-
szesen 10,000 frt értékben.

A részletes föltételek megtekinthetők a
tápintézet hivatalos helyiségében d. e. 11—12
óraig.

A zárt ajánlatok beadásának határideje
f. évi augusztus hónap 12. d. e. 9 óra, mikor
is a tárgyalás, a szükséghez képest, sz. ó be-
lileg fog folytattni.

Ajánlatok tehetők az összes szükségle-
tek szállítására, vagy csak egyes cik-
kekre is.

A sepsiszentgyörgyi ev. ref. Székely Mikó-
kollegium előljárósága.

Dr. Bodor Tivadar,
gondnok.

Végh Endre,
jegyző.

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

Menetrend.

Érvényes 1891. október hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1891. október hó 1-től.

A l l o m á s o k	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat	A l l o m á s o k	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)			Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Sze- ben felé)	(érk. ind.)	12.53 1.18	
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	4.20 7.23	2.48	Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	10.47 12.28	8.07
Botfalu	"	4.48 7.47		Nagy-Enyed	(érk. ind.)	1.08 1.35	
Földvár	"	5.07 8.08		Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vá- sárhely felé)	(érk. ind.)	2.21 2.31	8.00
Mogyorós	"	5.26 8.23		Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	3.08 3.18	
Apáca	"	5.42 8.37		Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	5.14 6.08	11.01
Köpecz	"	6.02 8.57		Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	5.26 6.52	5.30
Agostonfalva	"	6.09 9.04		Budapest	(érk. ind.)	7.40 11.51	2.18
Alsó-Rákös	"	6.26 9.20					
Homoród	"	6.55 9.46					
Kacsa	"	7.12 9.59					
Bene	"	7.32 10.20					
Erked	"	7.52 10.36					
Héjasfalva (elágazás Sz.-Údvarhely felé)	"	8.23 11.03					
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	8.46 11.19					
Medgyes	(érk. ind.)	8.53 11.29					
		10.09 12.37					

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12.20 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5.15 perczkor.

Brassó—kézdivásárhelyi vasut.

Érvényes a megnyitás napjától.

Kézdi-Vásárhely	indul reggel	4:00 d. u.	2:45	Brassó	indul reggel	8:30 d. u.	3:10
Imecsfalva	"	4:17	3:02	Szász-Hermány	"	8:49	3:29
Páva-Zabola	"	4:34	3:19	Prázmár	"	9:13	3:53
Kovászna	"	4:47	3:32	Kökös	"	9:26	4:06
Barátos	"	5:17	4:02	Uzon	"	9:43	4:23
Nagy-Borosnyó	"	5:33	4:18	Kilyén	"	9:58	4:38
Eresztvény	"	5:52	4:37	Sepsi-Szentgyörgy	"	10:23	5:03
Sepsi-Szentgyörgy	"	6:32	5:17	Eresztvény	"	10:51	5:31
Kilyén	"	6:42	5:27	Nagy-Borosnyó	"	11:13	5:53
Uzon	"	7:00	5:45	Barátos	"	11:42	6:22
Kökös	"	7:13	5:58	Kovászna	"	12:00	6:41
Prázmár	"	7:30	6:15	Páva-Zabola	"	12:13	6:53
Szász-Hermány	"	7:50	6:35	Imecsfalva	"	12:28	7:08
Brassó	érk. reggel	8:08 este	6:53	Kézdi-Vásárhely	érk. délután	12:46 este	7:26

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.